

діло

ВХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок с. 10, II. пош.
Конто пошт. шваб. 143.322
Адреса для телеграм:
«Львів», Львів.
Год. Редактор приймає від
11—12 год. передплату
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в квіт 450 зод.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 зал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч.к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 зал., Австрії
750 зал. — Зміна адреси 1 зод.

В СПРАВАХ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИ-
СТРАЦІЙ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

На порозі перелому.

Львів, 25. травня 1927.

Останні події на міжнародній арені, пов'язані з двоєм між Вел. Британією і Рад. Союзом, змінили становище Англії, а ослабили позиції Рад. Союзу. Коли ще перед війною можна було говорити про поважні здобутки радянської дипломатії, про що свідчило угрунтоване становище Рад. Союзу в Китаю, порозуміння і мілітарна конвенція з Туреччиною, пакт про неагресію з Латвією, порозуміння з Литвою, тісні взаємини з Німеччиною (чого висловом був берлінський трактат, що продовжував Рапалло), то тепер міжнародна ситуація стверджує виразну перевагу Англії. Успіхи радянської дипломатії так змінили були становище Рад. Союзу на міжнародній арені, що навіть Польща Пілсудського, не зважаючи на своє підчинення англійським впливам, — щиро чи нещиро — почала думати про сепаратний пакт про неагресію, від якого так бундючно відмовлялася минулої осені.

Та вперта і послідовна акція англійської дипломатії зломилася перепаду Рад. Союзу у гігантному двобою, звела на ніщо успіхи радянської дипломатії і в незвичайно скрутне положення поставила свого могутнього противника. На Далекому Сході наступив перелом у користь Англії, яка знаходилася вже в крайно некорисній ситуації. Здавалось, що після опанування об'єднаними китайсько-революційними військами Шангею навіть при домінозії слабого натиску вдасться остаточно вибити Велику Британію з її позицій на Далекому Сході та трівно спаралізувати її становище в Азії. Розуміється з тою хвилиною перед світовою революцією відкривалися величаві перспективи. Та сталося якраз навпаки. Крайня небезпека, що чорною хмарою повисла над британською імперією, викликала нечуване загострення рухливої і нюансово чуткої англійської дипломатії. На Рад. Союз посилався цілий ряд ударів, посередніх і безпосередніх. Революційна китайська армія розколася, Японія, з якою Рад. Союз поділився впливами на Далекому Сході, загрожувала мілітарними консеквенціями на випадок ворожого виступу червоної армії проти її ставленика Чанг-Шо-Ліна. Одночасно манджурський ватажок, за дозволом акредитованих у Пекіні представників держав, перевів понижуючу Рад. Союз ревізію в радянській амбасаді. Був це формальний воєнний вивоз, на який Рад. Союз відповів заявою, що не дасть себе спровокувати. Не краще пішли справи також в Європі. На Литві спричинено переворот і віддано владу протирадянським елементам. Проти Туреччини Англія висунула Італію, яка одночасно підтримала Румунію в бесарабській справі. Поруч з тим Італія почала підіривати позицію Франції на всіх точках її опору (в полуднево-східній Європі, в Малій Азії, в північній Африці). Німеччині приказано знищити укріплення в Східній Пруссії, роблячи залежним від того зменшення окупаційної армії в Надренії. Францію, яка зберігала політику вільної руки у відношенні до Рад. Союзу

а навіть виявляла охоту дійти до порозуміння з новими керівниками недавньої східної союзнниці, притиснула англійська дипломатія всім вантажем своїх засобів і впливів, а притиснувши — приголубила і запрягла до воза своєї політики. Висловом цього звороту були відвідини през. Думерга в Лондоні. І знову ревізія в радянській торговельній установі в Лондоні, і відповідь Москви, що Рад. Союз не дасть себе спровокувати.

Єдиною ясною точкою на хмарному небі радянської дипломатії були... швейцарські перепросини. Однак і цей останній успіх Москви є сумнівної вартості. Перепросини наступили, щоб зробити можливою участь радянських представників у міжнародній господарчій конференції в Женеві. Москва цим разом покаянно скористала зі запросин. Однак без вислідів. Досі радянська дипломатія все виносила якись користи з кожної своєї участі на міжнародній арені. Тут не лише вийшла вона без яких-небудь здобутків, але й захитала свою позицію. В ультимативній формі поставили радянські представники вимогу визнати рівнорядними дві господарчі системи (капіталістично-вільну і соціалістично-монопольну), погрожуючи сецесією з конференції. Вимогу радянських представників відкинено, але вони не витягнули зі своєї погрози заповіджених консеквенцій.

На всіх точках Рад. Союз мусів поступитися. Англія тріюмфує, а крайні консерватисти під проводом Черчіля ведуть пропаганду за зірванням усяких зв'язин з Рад. Унією. Правда, радянська дипломатія теж гнучка і метка, і можна сподіватися якогось протинаступу з її боку проти Англії. Однак перевага все таки на боці Англії і не помітні ніяких познак, щоби могла настати рівновага в тій великій грі, а тимменше перемога Рад. Союзу. Англія з питомою собою впертістю розбудовує протирадянський фронт і провадить політику оточення. Не значить це, щоби в найближчому часі мала вибухнути війна, однак англійська акція є безсумнівним підготуванням до воєнної розправи в будучині.

Перед Радянським Союзом стелиться важкий, тернистий шлях боротьби за існування, за самоутвердження. Диктатура одної партії — без огляду на її соціальну сторону і політичні тенденції, диктатура пригожа і може єдиноспасасма в добі революції і перших кроків на шляху будівництва нового ладу, сьогодні вже не вистачає. Щоби Радянський Союз в теперішній його формі міг встоятися, мусить його влада бути висловом не одної політичної партії, хочби й окриленої самопосвятою і крайнім фанатизмом своїх членів, не може репрезентувати зникаючої меншости населення, тільки мусить висловлювати волю великої більшости. До участі в кермі великанською державою мусять бути притягнені нові чинники, шонайменше соціалістичні всія відтінки, хоч і менше ортодоксальні, як комуністи. База внутрішнього життя Радянського Союзу мусить бути поширена, а гоможанські свободи привернені. Радянський Союз, зберігаючи досі випробовану форму влади, мусить перейти глибокий внутрішній пе-

реліг, мусить наступити радянський термідор, хоч може і в іншому вигляді. Радянський Союз мусить стати державою всіх народів і всіх своїх громадян, державою добровільною, а не накиненою. Тільки тоді зможе він встоятися перед хуртовиною, що клубиться над ним.

Радянські політики є занадто великими політиками, щоб вони того не розуміли. І без сумніву вони не завагаються піти на перелім, коли цього вимагатимуть вищі цілі.

За океаном.

Наші досягнення. — Роль д-ра Назарука й еп. Богачевського. — Боротьба проти еп. Богачевського. — Світло й тінь.

Нью-Йорк, почтовый трамвай 1927.

В першу чергу дозволю собі висловити подяку Хв. Редакції за те, що так часто подає телер відомості з життя американських українців. Бо втягаючи в той спосіб іміграцію в круг нашого соборного життя, поширюємо мимоволі наш національний горизонт, а разом пізнаємо нову, дуже інтересну картину з історії боротьби українського імігранта за своє особисте й національне існування в Америці.

А в Америці переходить наш імігрант важку і то дуже важку школу життя. Імігрантами інших народів опікувалися держави, спеціальні товариства в старім краю і тут за океаном, а наш бідний селянин був лишений сам собі. З імігрантами-селянами чи робітниками виїздили в інших народів і імігранти-інтелігенти, а у нас не було тут довгий час ніяких інтелігентних сил. Щойно по довгих роках почали приїздити священники та дяки — от і все. А життя йшло вперед. Не було тут ніяких постійних посад, ні пенсій, ні забезпечення, а приводу каліцтва чи смерті. І наші робітники почали організуватися в запомогові товариства. Так powstaв Український Народний Союз, що існує вже 35 літ. Стільки літ і щоденній газеті „Свобода“, що є органом Союзу. Так powstaли й інші, молодші запомогові організації, „Просвіта“, „Січ“, „Народні Доми“, „Горожанські Клуби“ і т. п., що розкинені по всіх містах Америки. Висловом національно-політичного об'єднання було створення спільної репрезентативної організації: Об'єднання Українських Організацій в Америці.

Всі працювали над тим, щоб наш нарід
втягнути до організації, бо тільки в той
спосіб можна тут здержати винародов-
лення та зібрати яку-таку поміч для Рід-
ного Краю.

По довгих практиках прийшли ми рівнож і до того переконання, що годі з Америки реформувати край, годі мішатися в його партійні спори, годі накидати йому якусь тактику. Краса гризня може тут тільки принести шкоду і її приносить, а користі ніякої. Людей, які живуть тут по 20 і більше літ і в краєвих справах не визнаються, можна піддержати на душі тільки твердою, повною посватою і праці постановою краю, а не спорами й ріжними обвинуваченнями.

Ця наша метода дала добрі овочі. Бо зібрано в своїм часі не тільки значну суму на нашу дипломатичну акцію в справі Галичини, але збільшено значно допомогу старому краєві на загально-народні цілі і на такі місцеві, як будова читальні, Народних Домів та кооператива по наших селах. Тяжко знайти в Галичині таке село, яке не відкликалося би до Америки з просьбою про допомогу і її не дістало.

Малачжувулася отже життя в національ-
ному таборі, зростало взаємне довіря

Заходом українських спортсменів і рухункових товариств відбудеться в неділю 29. травня г. р. в с.Івах Народного Дому в год. 9. вечер. для прийняття Гостей з Закарпатської України РАЗУ. Стріл скринин (з огляду на те, що гості в дорозі). — Запрошення в Українській Театральній Кооперативі.

Йшла допомога до краю, йшло до краю
шого під кожним оглядом.

Однаке лнка доля позавидувала нам як
бути того добра, бо наслала двох людей,
а саме д-ра Назарука й єпископа Богаче-
ського, які втігули цілу імїграцію в нову
боротьбу, з якої наразі навіть виходу не
видно.

Д-р Назарук відомий у старім краю. Та всі свої "прикмети" вивав він шойно в Америці. Тут він і дістає науку, яка піком певно заважить на цілм його далішнім житті. Його доля як громадянського діяча тут скінчена. Не має вступу ні до одної організації, ні до одного товариства. Не може сьогодні стати навіть до бесіди на вічу чи зборох! Чорнішої марки не виніс ще ніхто з Америки, як її виносить тепер д-р Назарук, хоч ріжних національних винуватців і шкідників було тут аж за багато. А все те в заплату за те, що перемінив цитучу й ідеву коліса Сходу. Організацію в агентуру Скоропадщини, що казав присягати на вірність "Ясновельможному", що розбив у той спосіб цілу Січ, яка нині не має навіть кількох десятків членів. А даліше за те, що діставився під натиском єпископа Богачевського до католицької організації "Провидіння", наробив тім організації своїм редагуванням часопису "Америка" стільки шкоди, що організації, не ладжаючи винатис еп. Богачевського, таки була змушена його просто викинути. І нарешті за те, що почав розбивати Обєднання, що почав висміювати в "Америці" всіх провідників і народніх працьовників у старім краю, називаючи їх хаотитами (це ще найдієкативіше!), що селюганив пам'ять Івана Франка своїм папкізлами, що висмівав Шевченка як гордіриза, Драгоманова як хаотика і т. д. і т. д.

Д-р Назарук, не жуючи, певної⁸ посади почав підходити до єп. Богачевського. Зміркувавши єпископа, д-р Назарук перемінювався в „горячого“ католика і в той спосіб став його першим дорадником. Місце не але, бо приносить волли і гроші, а це останнє, як загально відомо, в д-ра Назарука лаявжашіше. Розсвідивши на новій посаді, почав д-р Назарук разом з єп. Богачевським переводити свої пліччя. Мали в своїх руках дієцезію з великими маєтками, яких 120 священників, організацію „Провидіння“ і її орган „Амеріку“, а надто Січову Організацію теж із своїм органом. Діставши це в свої руки й надавши тому всьому гетьмансько-католицьку марку, взялися вони й до інших організацій, а головню до Об'єднання і У. Н. Союзу та його органу „Свободи“.

В першу чергу почали робити натиск на духовенство, щоб воно всі жертви для краю переслало через єпископський ординаріат, а не через Об'єднання, як це було досі, щоби так підкопувати його авторитет. Домогалися від Об'єднання, щоб воно стало або зовсім аполітичною організацією, або гетьманською, а крім цього ще й виразно католицькою, хоч до нього належать люди різних поглядів і вір. А головний атак поведи проти Об'єднання тоді, коли воно зарядило святкування 10-літніх роковин смерті Івана Франка. Відозву в справі свята написав секретар Об'єднання д-р Луиза Мишута і, як це було досі практиковало, дав її до друку, підписавши під нею весь уряд Об'єднання. В тому числі 7 українських гр.-кат. священиків, що входять до Головного Уряду Об'єднання. Як-хот Богачевський зажадав

через о. мітрата д-ра Жука від священиків, щоб вони направили соборальні, які довідалися через те, що їх імена поміщено під підозрою. На те відкинули своє імя тільки один, кимсь о. Вашиш, покликаючи на своє оповідання на те, що написав що не д-р Назарук в „Америчі“. Інші священики, не заважаючи на епіскопське візання, своїх імен не відкидали. Мж ними був і о. містрат Жук.

Тоді д-р Назарук і еп. Богачевський дивилися на спосіб. Усю свою люту і неадекватність звернули проти однієї людини — д-ра Л. Мишуги. На їх думку він найнебезпечніший, бо як секретар Об'єднання і як співредактор „Свободи“ піднімає їх авторитет і йому треба би скоутити грошову. А це, як заявив д-р Назарук, підлегло. Однак треба поступати наразі обережно: все бити і бити тільки одну особу, а інших не зачіпати. В той спосіб буде успіх забезпечений, бо за одну особу ніхто не буде жертвою.

Тоді тоді д-р Назарук пустив х рух своє перо в „Америчі“ і в статті за статтю випускав неможливі річі проти д-ра Мишуги, чіпляючись навіть його жовтих черевиків, волосся на голові і т. п. Одночасно виступив з лайкою на Івана Франка, вказуючи на неможливість поширення його культу серед нашого народу, бо Франко мовляв, атеїст, який міг стати великим, але ним не є і т. д. Все те озлобило назріло до крайності. Зростає ненависть і до єпископа, бо всі ті статті єпископський ординаріат видав ще особними підбитками і порозсилав до парохій, щоб вони розкидали їх між вірних. А вірні зареагували на те в той спосіб, що зажадали від своїх парохів відправити панахиду у пам'ять пок. Франка, щобби осягав напівжити ту кривду, яку вчинили пам'яті пок. Франка еп. Богачевський і д-р Назарук.

Так еп. Богачевський і д-р Назарук провадили цілковито зі своїми планами. Цілий нарід і все духовенство, яке тільки мало крихітку відваги, відвернулося від них. Громадянство побачило, що воно дістало єпископа, який мисл обтяжувати нарід усе новими грошеними тягарями, але не має серця ні для своїх вірних ні для церкви, бо й тої не вміє чи не хоче боронити. Бо на Євхаристичний Конгрес в Шінгау міг собі говорити арх. Пшедзешський про скінчену роллю гр.-кат. церкви, але не було кому того обряду боронити, хоч був там еп. Богачевський і давав навіть інтерв'ю до газет як „візантійський пралат“. Польські, литовські, німецькі єпископи й інші говорили про свої народи і їх території, а наш говорив

про греків, католиків і Візантію... Від українсько-робітників вимагається, щоб він маніфестував себе всюди українцем, а еп. Богачевський всюди являвся „рутенцем“. Простий нарід домагався тут, щобби акає раз в Римі скінчити з рутенством і назвати дієспівно і всі інші парохії українськими, а єпископ і д-р Назарук доказують, що стара назва має свою велику історію і годі її відкидати, бо, мовляв, відкинуто її не так легко.

Не можна тут винувати всіх тих людей, бо це забрало би за багато місця. Звичайно, що пропасть росла і довела до скликання церковного конгресу в Філадельфії, на який 84 церковні громади вислали своїх представників (а всіх є около 100). Конгрес рішив зібрати з єпископом Богачевським всі взаємини. Тоді єпископ „викляв“ усіх членів, які ввійшли до уряду, вибраного конгресом, а між ними „викляв“ і д-ра Мишугу, хоч той не був ні делегатом на конгрес ні не входив до церковного уряду. Це вже зробив д-р Назарук з пімсти і для кращого ефекту, щоб застрашити вірних. А вірні зовсім не злякалися; напак — вони поновили „виклятих“ на парохіальних урядовцях по місцях, а разом розпочали процес за відібрання церковного майна з рук єпископа. Між іншими розпочала процес також громада в Карпегі, де є парохом о. д-р містрат Жук. За те, що о. д-р Жук не спротивився домаганням громади, його суспендовано і назначено на його місце другого священика, о. Маланяка. Колиж о. Маланяк прийшов відбирати парохію, зібраний нарід почав кричати: Зрадник, Юда і т. п. Ситуація була того роду, що о. Маланяк мусів чимськорше втікати.

Еп. Богачевський вернув тепер з Риму і на сам Великдень привитав його в катедрі словами: „Геть до Варшави“ і такими епітетами, що їх повторити годі. Обурення серед вірних росте з дня на день, а єпископ же вже не знає на що. Тепер надійшло тут дальший суспенз. Кажуть, що прийде тепер суспенза й тих, що були ініціаторами священичого з'їзду, себто на найбільше впливових і в народі відслужених священиків: о. Лемінького, о. Кіншпа, о. Сполітакевича й інших.

Все те, на жаль, скінчиться мабуть цілковитим розвалом української греко-кат. дієспів, якщо з краю чи з Риму не прийде в останній хвилі якась зміна. Бо витворена ситуація для нашої церкви нині просто трагічна.

Боротьба ця має й деякі добрі наслідки, бо висті наших людей самостійно думати і боротися зі вським лихом. Слід обек-

тивно зазначити, що народне життя в нічмі не потерпіло, а навпаки — замітний тут навіть життєвий рух. Свята Франка відбулася у нас величаво. Збірні на край ідуть цього року краще, як колинебудь перед-ше, а ми вже стоїли перед тим, що годі було піднятися до долів зібрання... Бо якже ж можна було зібрати, коли єпископ брав усе на семінар, на фонд місійний і на багато інших фондів, а д-р Назарук не допускав навіть різдвяного коляди на „Рідну Школу“ в краю і взагалі виступав проти збірок для краю, а стягав гроші хіба на гетьманську пропаганду...

От таке наше життя, такі наші клопоти. Як всюди, так і в нас є світла, є й тіні. **Міолорчани.**

Переломова хвиля в друкарні „Діло“.

Посвячення трьох машин до складання т. зв. лінотипів.

Вчора, 23 травня, відбулося в друкарні Видавничої Спілки „Діло“ небуденне свято. Посвячувало новозаінстальовані три машини до складання друкарських черенків, т. зв. лінотипів. Сам акт посвячення відбувся тихо і скромно в присутності всього технічного персоналу друкарні, членів редакцій „Діла“ і „Свободи“ та аського персоналу з адміністрації та експедиції обох газет. Самозрозуміло, що в святі активну участь взяли і самі ініціатори та сподвижники того великого досягнення, яким вважаємо придбання лінотипів, тобто дирекція Вид. Сп. „Діло“ і Наглядна Рада. З запрошених гостей взяли участь у святі голова Кураторії Українського Національного Музею ім. митр. А. Шептицького през. Володимир Децикевич, член тієїж Кураторії о. крилошанин Ковальський, а далі один з найстаріших членів Спілки „Діло“ д-р Кость Левицький, голова Ревізійного Союзу Українських Кооперативів інж. Павлюковський та представники редакцій „Господарсько-Кооперативного Часопису“.

Акту посвячення машин довершив о. крилошанин Дам'ян Лопатинський. Зараз же по посвяченні вголосив він до зібраних гарну промову з тої нагоди, в якій окреслив коротко історію друкарні та етапи її розвитку. Друкарню цю набула Спілка „Діло“ в 1908 р. до спілки з небишком Іваном Айхельбергером, що від тог аж до смерті був її душею та фаховим керівником. Великій та повній посвяті праці Покійника для друкарні і Спілки „Діло“ присвятив промо-

Як збудувати радіо
якже Тобі схема куплена
у Аппеля

З чого збудувати радіо
якже Тобі фірма Аппель

Спішися, оталяй і купи!
Радіовий відділ
Левон Аппель і С-ка
Plyala Radio 1 і 2. Тел. 438 і 439

весь сердечну задуку і підкреслив, що без посередніх заслуг пок. І. Айхельбергера ледви чи Спілка „Діло“ могла б існувати і нинішнє передомове в житті друкарні свято, навіть як одиноким від 1923 а власність друкарні. Давно вже відчували керуючі органами Спілки потребу і необхідність вивільнити друкарню з машини до складання, щоб таким чином вона могла бодай в деякій мірі відповісти найвищим вимогам друкарської техніки і зрівнятися з іншими львівськими друкарнями. Друкарні „Діло“ пощастило всь таки перший між львівськими українськими друкарнями набути машини, дарма, що взагалі набути вони дуже пізно. Та скоріше до них не можна було дійти з різних причин, а найважливішою з них була матеріальна скрута. Друкарня „Діло“ ніколи не працювала на зиск, ніколи такої Спілки з неї не мала. Все виконувала вона важку національно-культурну роботу, все йшла на стрічу передовсім всім українській пресі без огляду на її політичні напрямки і ставила все вище загальнонаціональні діла над груповими чи партійними справами. Колиж мінні такі здалися набути друкарські машини, то на слід у великій мірі зазначити тим українським чинникам, які, оцінюючи вагу друкарні в національно-культурному житті, пішли Спілці „Діло“ на стрічу та допомогли їй при закупі машини дофінансувати дешевим кредитом. А тим сприяючи цій справі чинником була Кураторія Національного Музею і її зложина промовець за уділення позички прикладу віддаку на руки през. Володимира Децикевича. Накінцець промовець візався усього, що працюють в друкарні і в редакції, щоб вони спільними силами та зусиллями, а притім з користю для всього українського загалу використовували цей новий здобуток друкарні. В історії друкарні „Діло“ введення машин творить безперечно перелом, таке як створить перелом — спершу може лише в техні-

МІКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Підземний Львів.

(Свідання зрізаних з землею церков старого Львова.)

(Продовження.)

V.

Слідуючи за хронологічною чергою, в якій виривали наші старі церкви на території Львова, мусимо звернутися на часок і подальше обсягання церквими Підзамча на нин. Галицьке передмістя. Тут то на перехресті вулиць Баторія і Панської (Пілеусдського на місці нинішнього скверу — стояла шліми столітніми церкв Благовіщенська.

Від ряду літ, скільки разів хто не копонував тут ризкалем, заодно віддавши об людський череп чи кістку, при більших земляних роботах викопувано тих кісток шліми фірами-зерідко позначені мосяжними енкаліпідонами, перстнями і т. п.

Колиб Львів був українським містом, то тут над тлініми останками наших предків можеб стояла церква, а може тільки хрест чи ориганіційний знак, але що Львів не наш, то на тому місці стоїть... ви-кодок.

Ерекційональні ґрунти Богоявленської церкви простягалися від місця, де нині стоїть при Академічній вулиці торговельно-промислово пала-та, здовж вул. Академічної, Романовича, через Панську до Пекарської, а відтіля вниз вулицею Кубалі до Баторія і здовж неї, більш-менш до половини вулиці.

Самаж богоявленська парохія обіймала аж до XVI в., в якому повстала парохія Чесного Хреста на Львон

шанівці, все галицьке передмістя прорізав вулицями Глинянською (нині Личаківською), Пекарською, Волоською Дорогою (нині Панською і Зеленою) і Соколівською, що вела на Калічу Гору (де нині костел св. Миколи і старий університет).

Богоявленська парохія, старша мабуть від закладеного в XVI в. Галицького передмістя, в противенстві до церков краківського передмістя, які були підчинені замковій владі, була підчинена львівському конзулятові.

Богоявленське брацтво було одним з найповажніших, воно то й удержувало не тільки школу, але і шпиталь. Всенародне оподаткування на цілі „річипосполитої“ внесло у касу Ставропільії найбільше з усіх передміщанських брацтв, бо суму 500 золотих — не забуваймо — в часах, коли за 100 золотих купувалося дім зі садом і городом. Правда, богоявленці були найбогатші з передміщан — одні тільки пекарі творили цілу вулицю, якої назва збереглася до нас. Крім пекарів були крамарі, перекупці, гонтарі, стрихарі а навіть один маляр Микола Шпаніель, що то розмалював церкву в Романові.

Коли Хмельницький в 1648 р. рішив добути Львів приступом, кинув найдобірнішу частину на укріплення кармелітського монастиря, що межував з богоявленським цвинтарем. В кривавій счі перемогли війська гетьмана, але на богоявленському цвинтарі виросла нова, не мішанська, але козацька могила, що простояла до половини мин. віку, коли то на її місці побудовано заїздний дім Крижанівського.

Старішою аніж Хмельниччина була для богоявленців остання з

татарських навал в 1695 р. Розлючений невдачею Шебас Гірей спалив оба передмістя, при чому богоявленська церква згоріла разом із зваленими в неї татарськими трупами. Канонічна візитація в половині XVIII в. застала богоявленську церкву відбудованою, повною дорогою обстановки, риз, срібла та золота.

Австрійська касата не пощадила одначе й нашої церкви, хоч вона по тогочасним обчисленням обслуговувала 335 душ населення. Церкву продано на ліхтарі, обстанову розібрано а храм перенесено до Успенської церкви, яка від того часу обходить Йордан з усею празничністю релігійно-національної маніфестації.

Напроти ославлених „Бригідок“, в подвір'ю каменів на розі вул. Казимірівської ч. 33 і Коллонтая, відкрито літом 1926 року — цвинтаріще. Биті в історії рідного міста польські газетарі рішили, що це не останки „ватаг“ Хмельницького, а лікарі ствердили, що добути з цвинтаріща кістки пролежали тут 200—300 літ. Тимчасом це останки кладовища Благовіщенської церкви, яка стояла тут від непам'ятних часів середньовіччя аж до Йосифинської касати. Щоб не повторювати стереотипного для всіх наших передміських церков і брацтв оповідання про їхню боротьбу з королівським урядом, з замковим староостою та магістратом, щоб не перечислювати здобутих і трачених маїностей та привілеїв, щоб не наводити на пам'ять тісну участь благовіщенців у всіх справах віри і наші руської скажемо коротко, що благовіщенська парохія була розмірно вбогою але

амбітною і до можливости патріотичною парохією.

А все таки з буденщини тої парохії збереглася на сторінках Зімовничівської хроніки зворушуюча своєю простотою новелька.

До Львова приїздив чорнявий син палкої Італії Мікеліні, що посправами серця, мав іше на голомі доставу критського вина. Зустрівши скромну передміщанську Пелегію з благовіщенської парохії, запалав до неї такою жагучою любов'ю, що навіть чума, яка нарістала небаром даму його серця, не відстрашила його від її ложа. Але чума була сильніша від коханця. Пелегія поперла а Мікеліні, якого по словам хроніста „audacem faciebat amor sed non a periculo nuntium“ поховав її на благовіщенському кладовищі на те тільки, щоб в 9 днів по похоронах самому піддатися страшній заразі. А вмираючи велів Мікеліні вирізьбити два однакові надгробники, один для Пелегії, другий для себе а на кожному по двоє сповитих в лаври серця і по напису: „Mors nos disiecit, sed sociavit amor“... наче відгомін постійного рефрену котроїсь з українських пісень, які напевно співала йому Пелегія...

Богоявленська церква була, як усі дотепер згадувані, дерев'яна і в час канонічної візитації а доброму стані; при церкві стояла дзвіниця, попізнана та школа. А все те проіснувало ледви до 1802 року в в якому церкву, що нині грозила заваленням й небезпекою парохії розібрано а церковне добро роздрапано... Нині на її місці панує жидівський підприємець пан Маас.

(Покінчення буде.)

Реферат про вибори організації виготовив п. Петро Гураль. Над рефератом висловилися: охочі до дискусії, а жоді заборони голосу: о. Величківський, Петро Мартин, о. Курчак, о. Гинюх, с. Бачинський, д-р Лейб, Іван Поліщук, Богдан Білинський, о. Півторак, та багато інших. Губерно-міський виборчий комітет. Діяльність комітету об'єднана лише боргівською судовою повіт. На нараді було 110 виборчих громадян.

На день 18. травня с. р. скликали були вибори виборчих довірчих нарад, яка мала відбутися в с. Покотині. Відбулися в Борщіві. Предметом наради був реферат про вибори, організацію, вибори виборчого комітету та внески і збори. Народа одначе не відбулася з тої простої причини, що ніхто на неї не прийшов крім двох референтів, двох хуліганів з Олександрів та двох з Турків.

Праця в Богородчанщині.

На день 12. травня скликали довірчу нараду для міста Богородчан. Присутніх було 122 громадян. Повітову Управу УНДО заступав голова о. Городецький. Реферували про виборче право на пастири: Брошур В. Целевича о. Костя Б. Билинський. Вибірний місцевий комітет з 15 членів громадян. Головою с. о. Костя Билинський, заступником д-р О. Конт, секретарем Іван Семків. Дня 18. V. мав комітет нести засідання, на якому обговорювали всі важливі справи та розглядали кожного членови роботу. Ми самі маємо закласти списки українців міста, а тим часом слуги жидівських, бо полики, як загально говорять, зробили угоду з жидами і повинні були всі служили, закладає, навіть такі, що не мають українців 21 літ і незамешкали тут і рік. Списки буде готовий скоро і буде напевно багато клопотів з реєстрацією.

Заходом Повіт. Управу УНДО. відбулися вже довірчі наради в Горохоловці і Старих Лисцях. Даліше відбулися наради в Саджіві, а на день 22. с. р. м. заоряджено нараду в Гриняві, Лесівці, Лисцях і Старих Богородчан.

Віче в Журові. пов. Рогатин.

Дня 22. травня с. р. відбулося в містечку Журові, рогатинського повіту, з ініціативи Повіт. Комітету Над-Дем. Об'єднання 8 місцевого пароха о. сов. Володимира Давидика велика передбачена віче. Простора зала читальні „Просвіти“ не могла вмістити всіх, так що народні маси стояли також біля отворених вікон і дверей, щоб тільки чути промови. Присутні були не тільки громадяни з Журова, але також з доколиччини с. Васючина, Підхалашів, Чернева, Чарова, Колоколин, Гринявців і інших. Мило вражало те, що побіжних сиволових господарів чинилося на самі жіноцтво і молоді обок полі, що з зацікавленням прислухувалися наразам. Віче отворив і проводив о. Василь Максимець з Журова, заступник був грома. Віктор Ярошак, секретарював Яким Кузик, канд. адв. з Загір'я. Реферат про теперішнє положення українського народу під Польщею вигословив делегат Центрального Комітету УНДО п. Іван Желіско з Львова, який виступавши промовою представив зібраним всі „благотвори“, які досі вкази на наш народ, аказав на потребу єдності й організованості, а також на те, чому саме УНДО як широконоціональна партія голожить шлях спільного фронту всіх чесних українців без огляду на парті. Промови закінчилися при тому всіх присутніх у значній мірі на самі латинки, щоб вони не думали з задоволенням, але при виборах голосували на українців. Програму виборів для українців як недержавної мислі та про актуальні організаційні справи говорив грома. Степан Кузик, директор Повіт. Союзу Кооператив з Рогатини. Про виборчу організацію до громади реферували і давали відтак подібні пояснення на численні запити грома. Яким Кузик, канд. адв. з Загір'я. В живій дискусії заборили слово громадяни: Михайло Белегий з Михайлівців, Софрон Крайчик з Колоколин, Семен Мельник з Пуконів і інші. Ухвалено одностайно відповісти резолюції в справі громадської самоуправи. Віче закінчилося промовою президента о. Василя Максимця. Над містечком пролітав тричі „Ще не мерзай“, приглушуючи летит костельний дзвон, у який польський ксьондз казав бити на цю годину скорше, як не в Журові перед „нешпором“ водитися.

Наради в Тернопільщині.

1) Черняхів. Народа відбулася для 16. V. Реферували грома. Василь Бачинський з Тернополя. Присутніх до 300 людей. Рішено вибрати місцевий виборчий комітет. Одностайно ухвалено йти одним національним фронтом до громадських виборів під кличем: „Влада по українських громадах — українському народові“.

2) Городище. Дня 16-го травня довірчі збори. Реферували грома. Бачинський з Тернополя. Присутніх до 80 душ.

3) Мостішів. Дня 16-го травня довірчі збори. Реферували грома. Василь Бачинський.

4) Мшанець. Дня 17-го травня довірчі збори. Реферували грома. Василь Бачинський.

5) Дитківці. Дня 17-го травня довірчі збори. Реферували грома. Василь Бачинський.

На всіх довірчих нарадах вибрано місцеві виборчі комітети.

свої виборчі комітети. В ухвалено одностайно йти при виборах одним національним фронтом.

Зі спорту.

Перед приїздом спортової дружини „Русь“ з Ужгорода.

Українська громада в Львові, зокрема покликана українського спорту, сильно зацікавлена ужгородським спорт. клубом „Русь“, що вже в цю п'ятницю 27. п. м. приїде до Львова, де розіграє в суботу 28. п. м. і в неділю 29. п. м. два мейче змагання з „Україною“. Подано кілька даних про спортову дружину „Русь“ широким колом наших читачів.

Спорт. клуб „Русь“ — це молодий клуб, бо молодіє в ньому відродження буйного угорського Підкарпаття. Назву свою взяв він з офіційної назви землі „Підкарпатська Русь“, а заклали його перед двома роками місцеві інтелігенти. Першим президентом клубу був президент ужгородської сучасної спільноти д-р Ілія Гадежа, нині веде клуб радник суду Е. Бачинський, спортсмен тілом і душею. Клуб займається в літі головним копанним м'ячем і ситкою, а зими хованкою. Має дві повні дружини копаного м'яча, з котрих літша буде гостем у Львові. Всі гравці — це молоді інтелігенти, урядовці або студенти; деякі голя передтим у малярських клубах, одначе виступили з них, коли задоволює клуб свій.

Спорт. клуб „Русь“ репрезентує малярський стиль гри копаного м'яча, що полягає на делікатності гри і добрим бігу. Напад має добрих стрільців, поміч працює витривало, залагає спокійна й певна, а за нею є звинний воротар. Дружина доповнюється все з молодших гравців свого власного виховання і це дуже потішає на будуче. І належить вона до ліпших дружин ужгородської А-класи. Клуб має перед собою гарну будучність, бо спорт є на Закарпатській Україні одним зі складників національної гордості і тому стоїть високо.

Спорт. клуб „Русь“ буде для нашого Львова не лише милим спортовим противником, але також дорогим і широким гостем з другої сторони Карпат. Баганим було би, щоб українське громадянство прийняло наших земляків з такою сердечністю й радістю, з якою вони прийняли запрошення до нашого Львова. Виправу проводити секретар клубу п. Августин Лавришин, студент Вищої Торговельної Школи в Празі, тепер урядовий Підкарпатський Банкір в Ужгороді. Разом з членами клубу спортсменами приїде до Львова також кільканадцять ужгородських громадян, щоб бути свідками змагань свого клубу з „Україною“.

Посмертні згадки.

Евгенія з Танчаківським Рибаків, жено о. Амброзія пароха в Соснові, померла 15. травня 1927 р. — похоронена 18. травня 1927 р. в родинній гробниці в Соснові. Прожила 64 роки, полишила мужа Амброзія, сина Миколу адвоката в Глиняках, — Ярослав, діляка в Празі і Романа, абсолютанта Гривної Академії в Лебелі. Від молодості переняла ідею українства, закломила з поезіями Шевченка ще з рукописів, які перед виданням Кобзаря в Галичині — передано з рук до рук. Українську літературу почала студіювати з записок і викладів Омеляна Огоноцького, які доставляв їй бл. брат о. Олександр Танчаківський, бувший співредактор „Сіону“. Знанням української літератури відзначалася серед своїх ровесників. Належала теж до піонерів жіночого руху, скликаючи до Стрия разом з Наталією Кобриною перше жіноче віче. Заложила і провадила в 90-х р. в своїй родинній селі Вербеві читальню у громадській хаті, а вишочішч замику і будучи з мужем на першій посаді в селі Соснові, покліла причинилася там же в 188 році до заснування аналітичного гуртка як не одного з майстарших у Сх. Галичині. В Утихочівці з Тунієм, де її муж був 17 літ парохом, заклали і веда читальні „Просвіти“, а в Утихочівці заклали крамничу при читальні. В Соснові, де перебувала від 1910 р. вена культурно-освітнє життя в селі давала напрям цілій його роботі аж до смерті. Ще на 3 тижні перед смертю була на аматорській виставі, думала також про влаштування сента закладу убогого каміня під будову Народного Дому в Соснові і над влаштуванням у часі Зелених свят паханди на могилі Січових Стрільців в Семиківці, належачи до народної Сосни. Шлях життя була під оглядом політичним прихильницею і співробітницею народолюбських партій, перед вічною народно-демократичною,

працюючи ревно на полі політичній в Перемішлянщині праз з Володимиром Сигалевичем і аж до смерті остала вірною програмі УНДА. Молоді селяни в народних строях на своїх плечах понесли тліні останки покійної до гробу, обсіпали могилу вітаннями і квітами, а голова місцевої читальні в поздравній промові сказав: „Похваляємо не пано, а дорогу і незабуту Товаришчу праці, нехай за її трудні землі буде їй легкою“. — В. И. П.

Оповідки.

Щиплення проти віспи дітей і шкільної молоді в Українській Порані Матрей при вул. Ходорівського 4. 15. (бічна вул. Лазаря, біля Цитаделі) в понеділок, середу і п'ятницю від 9. год. рано. 2204 3-3

Оповідання. Ректорат Української Господарської Академії в Чехословачській Республіці (Подєбради) оголошує прийом нових студентів на академічний рік 1927-28, який розпочнеться 1. жовтня 1927 року. Українська Господарська Академія в ЧСР є фахова школа з високошкільною організацією та 4-х літнім курсом навчання і складається з факультетів: 1. економічно-кооперативного (відділи: статистичний, кооперативний та економічний); 2. агрономічно-лісового (відділи: агрономічний та лісовий); 3. інженерного (відділи: гідротехнічний та хемічно-технологічний). Особи, що кінчають Академію, одержують відповідний фаховий титул: інженера агронома, інженера лісівника, інженера гідротехніки, інженера технолога, інженера економіста. Для прийому встановлено слідує правила: 1. В склад студентів Української Господарської Академії в ЧСР приймаються громадяни українських земель, чоловіки та жінки, з закінченою середньою освітою: гімназія, реальна школа, середня комерційна школа, середня сільсько-господарська і технічна школа, учительський інститут, духовна семінарія й інші школи, курс яких Професорська Рада Академії визнає вистарчаючим для вступу в Академію. 2. Навчання в Академії безплатне. 3. Прохання про прийом на ім'я Ректора Академії належить надіслати до канцелярії Академії (Ceskoslovensko, Poděbrady, Uchvatinská Hospodarská Akademie) найдаві до 15. вересня 1927 р. 4. В проханні повинно бути зазначено: національність, вік, освіта, перелік документів, що прикладаються, факультет і відділ, на який кандидат хоче писатися, а також точна адреса кандидата. 5. До прохання прикладаються такі документи: а) власноручний опис життя з обов'язковим зазначенням місця та дати народження, місця постійного перебування кандидата в нормальні часи та національності кандидата, б) свідоцтво про освіту в оригіналі або в нотаріально засвідченій копії, в) три фотографічні картки, г) підписки користися правилами, що встановлені для студентів Академії, д) зобов'язання, що кандидат буде вчитися в Академії на власні кошти і жадних претензій, чи то на стипендію, чи то на якунебудь допомогу з боку Академії, мати не буде. Примітка: 1. Прохання без документів розглядатися не буде. 2. Документи осіб, що не прийняті до Академії, повертаються по вказаній адресі на виразне бажання претендента. 6. Особи, що вже подавали в минулому академічному році прохання до Академії і не були прийняті з причини спільності, або відсутності вакансій, повинні, коли бажать кандидуватися при новому прийомі, поновити своє прохання з зазначенням своєї адреси і в разі потреби доповнити документами. 7. Початок зимового семестру 1. жовтня 1927 року, до якого терміну зобов'язані прибути всі особи, що будуть прийняті в студенти Академії. 8. Вільних стипендій при Академії в сучасний мент нема, а тому студенти мусять вчитися лише на свій коштів. 9. При Академії мають студентські кооперативні їдальні і крамничі, в яких студенти можуть діставати здорову і дешеву страву і коши. — Ректор Академії професор І. Шогеніа.

Дрібні оголошення.

5.50 30л. коштує одна ложка, видко між і ложечка до кави з хинського срібла у Мандля, Коперника 14. 1773 6-7

НАПРАВУ годинників під управу швайцарських фахових сил, полагодує Гутерман Сикстуська 14. 2122 3-3

СИРОТА по священству пошукує місця до управи домог. Ласкаві оголошення Уряд парохальний Яблінка Висока п. Турка п. Стрия. 2220 1-1

ФОРТЕП'ЯНИ. П'ЯНИНА в великій виборі від 1.000 зод. поручає „Монюш ко“ — вул. Зіморівна 10. 2222 1-3

ДУЖЕ добре розвинена адвокатська канцелярія на провінції до відстоулення Відомість у адвоката д-ра Лешія, Львів Ваденів 12. 2221 1-3

МОЛОДИЙ, здоровий літ 25, абсолютний толст. акад. позикається з п'яничною рівною молодію, гарною, вищою росту, подружка не шлюблена, одинок для спільного добра було б пожадане придати кілька тисяч доларів для побільшення господарства і вкладу в його інвестиції. Зголошення з фотогр. до Адмін. „Діла“ під „Господар“. 2211 2-2

ОКАЗИННО продам: помпу нову до великої студії, 2 висні лімпи, 2 столі — рундбренери, 2 шафи — зеркала і інші річи. Відомість, „Ризниця“ Перемішлян 2225 1-1

МУЖЧИНА, середніх літ, що в осень цього року складає третій правничий іспит, одружений з панною, або бездітної вдовою з приданим бодай 3.000 доларів або хатою та 10 моргани землі. — Серйозні зголошення poste restante Сян за оказаннем закордонного паспорту Ч. 1361/20. 2219 1-1

Годинники пречезні і направляє дешело продає Юліан Домбровський-Розважеський Львів, Готель Жоржа, Академічна 2. Бікветері також срібло власного виробу. — Догляд устля. 2028 11-7

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

2107 Пересвітлення Рентгеном. 14-25

1453 СВИМ ВИРІСІ 17-7 Найліпші паперці до „КАЛИНА“ курення з фабрики кооператив „Будучність“ в Тернополі.

ВРІЯНТИ, ЗОЛОТО купую і плачу найвищі ціни Домбровські-Розважеські Академічна (Готель Жоржа) 2. 2198 2-4

Подяка.

Коли незавидна сульба забрала на вік нашу найдорожшу жену, маму і бабцю Евгенію з Танчаківським Рибаків, розрадою в нашій болю були ознаки широкі симпатії і співчуття зі сторони тих друзів і приятелів — які не жалували ні труду, ні коштів, щоб звеличати пам'ять помершої.

В першій мірі спаси-Біг за слова надгробні Вр. о. деканові Сендешану і о. Яремкові та п. Теодозію Крушельському. За участь в похоронах дякуємо всім о. Мандля, Тигинькові, Романовському, Воднареві, як також всім о. латинського обряду парохам з Золотині і Соколова. Високоповажаним Панству і ширим другам помершої отарам Левичиним і Дюкам за слова потіхи, заняття похороном і усім труди, — місцевому хорові за гарні спів, — брацтву церковному з Соснові і Раківці за участь в похоронах, дітям шкільним зі Соснові, усім громадянам с. Соснові, Раківці і Семаківцях, які з доколиччини сід, помічниками церковними і богослужбовими, які зі сусідніх сіл прибули, щоб асистую і співом взяти участь в похоронах шлемо шире спаси-Біг. Ширими другам і помічниками були Вр. п. барон Гайдель, Вр. п. Білинський, Вр. п. Роменьський, які особливо зяналися особам мужа помершої. Особливого труду завдали собі члени тов. „Просвіти“ і „Дуг“ у Соснові, які зяналися самі порядком на похоронах. Увадлив караван запрошених і о коней, самі утворили почесну асисту, самі на плечах несли тіліні останки. Спаси-Біг Вам за шире пам'яті і прислугу! Ми тільки широго співчуття, тільки помочи від усіх зазнали, що дісно годі висказати словами, тільки полечки Ви нам принесли. Тому усім а усім вище згаданим і може понадко негладжаним шлемо отсюмо дорогом шире спаси-Біг!

Соснів, 21. травня 1927. о. Амброзія Рибак, муж. Микола, Ярослав, Роман, сани. Марія і Микола, суснові, Юрій, Ірена і Олена, вкля. 2224 1-1

ХОЛЕКІНАЗА

(зілля)

Г. НЕМОЕВСКОГО

лічить

НЕДУГИ ПЕЧІНКИ

І ПЕРЕМІНИ МАТЕРІ

Варшави. Нова-Світ

Телефон 204-96

Принорованість при недугах:

1. Вечілки і на П тлі

1. Жовчева каміня

2. Жовтчка

3. Хронічне запєртє стїльця

4. Катарі (нежит) жолудка і кишок.

Холекїназа систематично і енергїчно збільшує чинїсть печїночї усуває в нїї спосіб шкїдливї бїлі продукти перемїни матерї, пачинаючи унеможливає, щоб вони зягали в організмї. (Жовтеї кляси, жовтеї барвники, жовтеї кляси).

Подрїбні інформації в брошурах Г. Немоєвського.

Жодати у аптеках і аптеках

Жодати у аптеках і аптеках

Жодати у аптеках і аптеках

Жодати у аптеках і аптеках

Жодати у аптеках і аптеках

Жодати у аптеках і аптеках

Жодати у аптеках і аптеках

Жодати у аптеках і аптеках

Жодати у аптеках і аптеках